

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ภาคเกษตรกรรมถือว่ามีความสำคัญในระบบเศรษฐกิจของประเทศ เพราะนอกจากจะเป็นภาคการผลิตอาหารเพื่อเลี้ยงประชากรของประเทศ และการผลิตวัตถุดิบเพื่อการอุตสาหกรรมแล้ว ยังเป็นการผลิตเพื่อการส่งออก รวมทั้งการแก้ปัญหาการว่างงานของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศอีกด้วย (โสมสิต บันเปี่ยมรัษฎ์, 2534) ระบบการผลิตและการตลาดของผลผลิตทางการเกษตรทั้งในอดีตและปัจจุบันรัฐบาลได้ให้ความสำคัญและช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ มาตลอด แต่ต้องประสบปัญหาดังกล่าวมามากมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยการผลิต เช่น ที่ดิน น้ำ ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง ศัตรูพืช และผลผลิตตกต่ำ เป็นต้น นอกจากนั้นระบบการผลิตแบบเสรีซึ่งเน้นคุณภาพเป็นมาตรฐานกำหนด และต้องแข่งขันกับการเกษตรระบบอุตสาหกรรมในต่างประเทศ (อัปสรสวรรค์ ขาวชันการ, 2530) จึงยิ่งทวีความเดือดร้อนต่อเกษตรกรยิ่งขึ้น ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของรัฐบาล และความมั่นคงของประเทศโดยส่วนรวม

ในด้านการผลิต หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบได้แก่ กรมกองต่างๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แม้ว่าได้ทุ่มเทความช่วยเหลือในด้านปัจจัยการผลิตพื้นฐาน ได้แก่ ที่ดิน แหล่งน้ำ ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง เทคโนโลยีที่เหมาะสม การแปรรูปผลผลิตและการตลาดแล้วก็ตาม เนื่องจากความแปรปรวนทางภูมิอากาศ เกิดภาวะน้ำท่วม ฝนแล้ง และการเปลี่ยนแปลงสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง รวมทั้งสิทธิของประชาชนตามรัฐธรรมนูญใหม่ การชุมนุมเรียกร้องเพื่อให้รัฐบาลช่วยเหลือและแก้ปัญหาในด้านต่างๆ จึงมีขึ้นเป็นประจำทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด

น้ำถือว่าเป็นปัจจัยการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญยิ่ง การเกษตรกรรมของประเทศส่วนใหญ่อาศัยน้ำฝนตามฤดูกาล ความแปรปรวนของสภาพอากาศ ฝนตกไม่ตามฤดูกาล เกิดภาวะฝนแล้งหรือน้ำท่วม ต่างล้วนก่อให้เกิดความเสียหายต่อการเกษตรของประเทศอย่างร้ายแรง หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในการเก็บกักน้ำ ทั้งเพื่อการอุปโภค-บริโภค และเกษตรกรรม ได้แก่ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โดยการสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำขนาดใหญ่เพื่อผลิตกระแสไฟฟ้า และผลพลอยได้ดังกล่าวถูกนำไปใช้ในด้านอุปโภค-บริโภคและเกษตรกรรม

กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีหน้าที่ดำเนินการจัดหาน้ำ เก็บกัก ควบคุม ระบายหรือจัดสรรน้ำ ด้วยการสร้างเขื่อนเก็บกักน้ำเอง หรือนำน้ำที่ได้จากการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยจัดสรรเพื่อการเกษตรกรรม อุปโภค-บริโภค และอุตสาหกรรม ระบบชลประทานในปัจจุบันยังไม่ครอบคลุมพื้นที่การเกษตรได้ทั้งหมด (ดิเรก ทองอร่าม, 2529) แม้ว่าการขยายการสร้างเขื่อนขนาดเล็ก กลาง และใหญ่ จะเป็นทางออกที่ดีในการแก้ปัญหา แต่ด้วยเหตุที่มีข้อจำกัดในด้านงบประมาณ สิ่งแวดล้อม และสังคม การสร้างเขื่อนของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยหรือกรมชลประทาน จึงประสบปัญหาการต่อต้านจากกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และประชาชนผู้สูญเสียประโยชน์ในกรรมสิทธิ์ที่ดิน ทรัพย์สิน ตลอดจนการย้ายถิ่นฐานออกจากพื้นที่ก่อสร้างเขื่อน ดังกรณีของการสร้างเขื่อนปากมูล จังหวัดอุบลราชธานี หรือการสร้างเขื่อนแก่งเสือเต้น จังหวัดแพร่และน่าน เป็นต้น ประกอบกับการเพิ่มขึ้นของประชากรของประเทศอย่างรวดเร็ว คือ 20 ล้านคน ในปี 2506 เป็น 60 ล้านคน ในปี 2539 (กรมการปกครอง, 2539) การทำการเกษตรแบบปรมาณู (Intensive Farming) ในการเพิ่มผลผลิตในพื้นที่ที่มีจำกัด ตลอดจนการขยายเวลาการเพาะปลูกทั้งในและนอกฤดูการปกติเพื่อความพอเพียง ปัญหาดังกล่าวจึงทำให้การขาดแคลนน้ำทวีความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับ อย่างไรก็ตามกรมชลประทานได้พัฒนาระบบชลประทานต่างๆ ที่มีอยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพในทางที่จะทำให้การใช้น้ำของเกษตรกรเกิดประโยชน์สูงสุดในรูปต่างๆ เช่น การจัดรูปที่ดินเพื่อให้การกระจายน้ำได้ทั่วถึงอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น

การสร้างเขื่อนจุฬาภรณ์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ทำให้สภาพลำน้ำพรมเปลี่ยนแปลงไป น้ำที่เคยมีมาก่อนตามธรรมชาติส่วนหนึ่งถูกปล่อยลงลำน้ำเชิญ ส่วนน้ำที่ปล่อยลงลำน้ำพรมถูกจำกัดโดยการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ เพื่อสงวนไว้เพื่อการผลิตพลังไฟฟ้า โดยเริ่มจากเขื่อนจุฬาภรณ์ เขื่อนห้วยกุ่ม จนทำให้ประชาชนที่เคยอาศัยน้ำธรรมชาติจากลำน้ำพรมเพื่อการเกษตรได้รับผลกระทบเป็นอย่างยิ่ง ต่อมากรมชลประทานได้สร้างโครงการชลประทานน้ำพรม ซึ่งเป็นเขื่อนทด่น้ำต่อจากเขื่อนห้วยกุ่มเพิ่มขึ้น และสามารถแก้ปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรในบริเวณดังกล่าวได้อีกระดับหนึ่ง จากการก่อสร้างเขื่อนดังกล่าวของกรมชลประทาน ทำให้มีการขยายพื้นที่ชลประทานในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์อีก 40,000 ไร่ และต้องจัดสรรน้ำให้แก่เกษตรกรนอกพื้นที่ชลประทานในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอภูเขียว และอำเภอบ้านแท่นอีกประมาณ 150,000 ไร่เศษ จึงเป็นสาเหตุให้เกษตรกรผู้เคยใช้น้ำในลำน้ำพรม หรือเกษตรกรในเขตและนอกเขตพื้นที่ชลประทานน้ำพรม มีการรวมตัวและเรียกร้องตามสถานที่ต่างๆ ทั้งที่หน้าศาลากลางจังหวัดชัยภูมิ โครงการชลประทานน้ำพรม และเขื่อนจุฬาภรณ์ เพื่อให้การไฟฟ้าฝ่าย

ผลิตแห่งประเทศไทย โครงการชลประทานน้ำพรมเพิ่มปริมาณการปล่อยน้ำเพื่อให้สามารถกกกล้า ปักดำ และปลูกพืชหลังฤดูเก็บเกี่ยวได้

ปัญหาที่สำคัญของการขาดแคลนน้ำในพื้นที่การเกษตรบริเวณลำนํ้าพรมตอนล่าง คือ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ จำเป็นต้องกักเก็บน้ำในเขื่อนเพื่อผลิตกระแสไฟฟ้าเท่าที่เขื่อนจะมีสมรรถนะ สามารถจะรับได้ตลอดเวลา ส่วนการระบายน้ำจึงเป็นเพียงส่วนเกินหรือตามความจำเป็นที่ได้รับ การเรียกร้องจากโครงการชลประทานน้ำพรม หรือเกษตรกรผู้ใช้น้ำ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน ของเกษตรกรเท่านั้น น้ำจึงมีจำนวนจำกัด อีกทั้งโครงการชลประทานน้ำพรมต้องรับผิดชอบจัดสรร น้ำแก่เกษตรกรทั้งในและนอกเขตพื้นที่ชลประทานจำนวนมาก แม้ว่าทั้งการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ และ โครงการชลประทานน้ำพรมจะได้มีการประสานงานเพื่อจัดสรรน้ำเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของ เกษตรกรมาตลอด แต่ด้วยเหตุที่มีทรัพยากรคือน้ำมีจำกัดและไม่เพียงพอกับความต้องการ อีกทั้ง โครงสร้างทางการเกษตรในบริเวณดังกล่าวปลูกข้าวเป็นพืชหลัก ความต้องการน้ำเพื่อตกกล้า ปักดำ และการเจริญเติบโตสูงกว่าพืชชนิดอื่นมาก และต้องปลูกพืชตามวันเวลา ฤดูกาลกำหนด เกษตรกรจึงมีความต้องการในเวลาเดียวกันทั้งหมด ในขณะที่น้ำที่เคยมีตามธรรมชาติในลำนํ้าพรม ลดลง เนื่องจากการสร้างเขื่อนจุฬาภรณ์ ประกอบกับการเกิดภาวะฝนแล้ง ปัญหาและความ เดือดร้อนของเกษตรกรจึงทวีความรุนแรงขึ้น จนมีการชุมนุมเรียกร้องให้ทั้งการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ และโครงการชลประทานฯ เพิ่มปริมาณน้ำเพื่อแจกจ่ายให้มากขึ้น ปัญหาดังกล่าวอาจจะสามารถ แก้ไขได้โดยการปรับปรุงโครงสร้างของเขื่อนให้สามารถกักเก็บน้ำเพิ่มมากขึ้น แต่ด้วยข้อจำกัด ด้านงบประมาณ พื้นที่ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชาติ จึงเป็นอุปสรรคสำคัญที่จะสามารถ ดำเนินการได้ อย่างไรก็ตามในแนวความคิด ทั้งการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ และโครงการชลประทาน น้ำพรม อาจจะเห็นว่าข้อเรียกร้องของเกษตรกรเป็นสิ่งเลวร้ายและควรหลีกเลี่ยง แต่ควรยอมรับ สภาพความจริง คือ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่มิใช่ประโยชน์ต่อหน่วยงานทั้งสอง เพื่อใช้เป็น แนวทางในการแก้ไข พัฒนาระบบการบริหารการจัดสรรน้ำที่มีอยู่อย่างจำกัดควบคู่ไปกับการพัฒนา ระบบการเกษตรกรรมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ตามแนวความคิดพื้นฐานและทฤษฎีของการบริหารการพัฒนา (Development administration) อันได้แก่ การบริหารการพัฒนาที่ประกอบด้วยทั้งการบริหารและพัฒนาอาชีพ และการบริหารการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาขีดความสามารถทั้งในด้าน ขบวนการเทคโนโลยี และการพัฒนาขีดความสามารถด้านทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรม ซึ่งยัง ไม่มีผู้สนใจและศึกษา ตลอดจนนำเอาทฤษฎีดังกล่าวมาใช้ในการบริหารจัดการจัดสรรน้ำ และ แก้ปัญหาในพื้นที่ของโครงการชลประทานทั่วประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลยุทธ์การพัฒนาภายใต้ แนวความคิดของความจำเป็นพื้นฐาน โดยการได้ระดมความคิดทั้งทฤษฎีสังคม เศรษฐศาสตร์ เพื่อ

เปลี่ยนแปลงแนวความคิดและการปฏิบัติที่มุ่งไปสู่การบรรลุเป้าหมายของสังคม (Social goal) ที่มีความเข้มแข็งในตัว กล่าวคือการเปลี่ยนแปลงจากความพยายามที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในระบบเศรษฐกิจ มาเป็นความพยายามที่ก่อให้เกิดความยุติธรรมทางสังคม (Social justice) มากขึ้น ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าแนวคิดของความจำเป็นพื้นฐาน (Basic needs) เป็นแนวคิดของการพัฒนาที่ทันสมัยและแพร่หลาย และเป็นแนวคิดที่ปฏิเสธและสวนทางกับแนวคิดของการพัฒนาแบบเดิม (กฤษฎา เพิ่มทັນจิตต์, 2537) ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าปัญหาความเดือดร้อนและข้อเรียกร้องของผู้ใช้น้ำเพื่อการเกษตรกรรมทั้งในและนอกเขตพื้นที่ชลประทานบริเวณลุ่มน้ำพรมตอนล่าง เป็นปัญหาที่ทำทลายให้นักวิชาการ รวมทั้งผู้บริหารองค์การของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ และโครงการชลประทานน้ำพรม จะได้ตระหนักและแสวงหากลยุทธ์การพัฒนานำมาใช้ในการแก้ปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพและเสมอภาคต่อสมาชิกทุกคนได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักการพัฒนามีลักษณะผสมผสาน (Integrative development) ได้แก่ การนำความจำเป็นพื้นฐานเป็นศูนย์กลางของความคิด และการตอบสนองต่อความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ที่มีปัญหาความเดือดร้อนเป็นสิ่งที่ทำทลายต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน

ผู้วิจัยเป็นเจ้าหน้าที่ของโครงการชลประทานชัยภูมิ มีหน้าที่บริหารจัดการจัดสรรน้ำทั้งเพื่อการเกษตรกรรม อุปโภค-บริโภค ร่วมกับหน่วยงานอื่น กำลังประสบปัญหาความเดือดร้อนและการชุมนุมเรียกร้องของผู้ใช้น้ำ ดังนั้นการศึกษาเรื่องบทบาทของโครงการชลประทานน้ำพรม จังหวัดชัยภูมิ ในการบริหารจัดการพัฒนาการจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร เพื่อนำไปสู่การพิจารณากลยุทธ์การพัฒนา (Development strategy) ที่มุ่งไปสู่การบรรลุเป้าหมาย (Ultimate goal) สูงสุด โดยเลือกปัจจัยที่มีบทบาทต่อขีดความสามารถในการบริหารจัดการพัฒนาการจัดสรรน้ำของโครงการฯ ทั้งในและนอกเขตพื้นที่ชลประทานของโครงการฯ ได้แก่ (1) การจัดการโครงสร้างด้านวิศวกรรม (2) การส่งเสริมการเกษตรและเทคโนโลยี (3) ความร่วมมือจากเกษตรกร (4) ข่าวสาร การเผยแพร่ข้อมูล และประชาสัมพันธ์ และ (5) การตัดสินใจ เป็นตัวแปรอิสระหรือเหตุ ค่ขีดความสามารถในการบริหารจัดการพัฒนาการจัดสรรน้ำของโครงการฯ ซึ่งประกอบด้วย (1) การวางแผนการจัดสรรน้ำ ปัญหาและความต้องการ (2) การปฏิบัติตามแผนการจัดสรรน้ำ (3) การประเมินผลการจัดสรรน้ำ และ (4) การประสานงาน เป็นตัวแปรตามหรือผล เพื่อจะได้ทราบสาเหตุ ปัญหา แนวทางแก้ไข ตามหลักทฤษฎีและขบวนการบริหารการพัฒนา อันจะเกิดประโยชน์สูงสุดและยุติธรรมต่อเกษตรกรในพื้นที่รับผิดชอบของโครงการชลประทานน้ำพรมเอง และโครงการชลประทานอื่นๆทั่วประเทศ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการในเขตพื้นที่ส่งน้ำของโครงการฯ คอปัจจัยที่มีบทบาทต่อขีดความสามารถในการบริหารการพัฒนาการจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร และขีดความสามารถในการบริหารการพัฒนาการจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร โครงการชลประทานน้ำพรม จังหวัดชัยภูมิ
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของเกษตรกร ในเขตและนอกเขตพื้นที่ชลประทาน คอปัจจัยที่มีบทบาทต่อขีดความสามารถในการบริหารการพัฒนาการจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร และขีดความสามารถในการบริหารการพัฒนาการจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร โครงการชลประทานน้ำพรม จังหวัดชัยภูมิ
3. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์และลำดับความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีบทบาทต่อขีดความสามารถในการบริหารการพัฒนาการจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร กับขีดความสามารถในการบริหารการพัฒนาการจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร โครงการชลประทานน้ำพรม จังหวัดชัยภูมิ
4. เพื่อวิเคราะห์ความสำคัญและลำดับความสำคัญของปัจจัยที่มีบทบาทต่อขีดความสามารถในการบริหารการพัฒนาการจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร ของโครงการชลประทานน้ำพรม จังหวัดชัยภูมิ
๖. เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับปรับปรุงการบริหารการพัฒนาการจัดสรรน้ำของโครงการฯ ให้มีขีดความสามารถสูงขึ้น

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาในครั้งนี้จะได้รับประโยชน์ทั้งในทางวิชาการและทางปฏิบัติ คือ

1. ในทางวิชาการ จะก่อให้เกิดความรู้ การค้นพบ หรือแนวคิดที่แตกต่างไปจากการศึกษาที่มีอยู่แล้ว โดยเฉพาะปัจจัยที่มีบทบาทต่อขีดความสามารถในการบริหารการพัฒนาการจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร (ตัวแปรอิสระ) คอขีดความสามารถในการบริหารการพัฒนาการจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตรของโครงการฯ (ตัวแปรตาม) อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการศึกษาวิจัยกันต่อไปอย่างมีระบบ
2. ทำให้ทราบสาเหตุและปัญหาในการจัดสรรน้ำของโครงการชลประทานน้ำพรม และสามารถนำไปแก้ไขปรับปรุงต่อไป
3. ในทางปฏิบัติ จะช่วยเสนอแนะกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนที่จะสามารถนำไปใช้ได้ทั่วไปในโครงการอื่นๆ เพื่อปรับปรุงหรือพัฒนาขีดความสามารถในการบริหารการพัฒนาการจัดสรรน้ำของกรมชลประทานทั่วประเทศ

1.4 ข้อตกลงเบื้องต้นในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้จะศึกษาจากประชากรทั้งในและนอกเขตพื้นที่ชลประทานโครงการชลประทานน้ำพรม เพื่อตอบแบบสอบถามความคิดเห็น ทักษะ พฤติกรรม เกี่ยวกับปัจจัยที่มีบทบาทต่อขีดความสามารถในการบริหารการพัฒนาการจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร (ตัวแปรอิสระ) และขีดความสามารถในการบริหารการพัฒนาการจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร (ตัวแปรตาม) ของโครงการชลประทานน้ำพรม จังหวัดชัยภูมิ อันประกอบด้วย

1. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรและเจ้าหน้าที่ปกครองในเขต 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอกุฉินารายณ์ และอำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 63 คน
2. หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรที่อยู่ในเขตพื้นที่ชลประทานโครงการชลประทานน้ำพรมทั้งหมดจำนวน 9,148 ครัวเรือน จาก 61 หมู่บ้าน ในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ
3. หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรที่อยู่นอกเขตพื้นที่ชลประทานโครงการชลประทานน้ำพรมทั้งหมดจำนวน 11,991 ครัวเรือน จาก 56 หมู่บ้าน อำเภอกุฉินารายณ์ และอำเภอบ้านแท่น จังหวัดชัยภูมิ
4. พื้นที่ส่งน้ำทั้งในและนอกเขตของโครงการชลประทานน้ำพรม จังหวัดชัยภูมิ มีปัญหาความขัดแย้งในการใช้น้ำเพื่อการเกษตรไม่แตกต่างกัน

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1. ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีความขัดแย้งในการใช้น้ำเพื่อการเกษตรทั้งในและนอกเขตพื้นที่ชลประทานโครงการชลประทานน้ำพรม ต่อปัจจัยอิสระหลายตัวที่เรียกว่า "ปัจจัยที่มีบทบาทต่อขีดความสามารถของโครงการฯ" ที่มีผลและความสัมพันธ์กับการบริการการพัฒนา ซึ่งเป็นตัวแปรตามหลายตัว เรียกว่า "ขีดความสามารถของโครงการฯ"

2. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ เกษตรกรที่ใช้น้ำจากโครงการชลประทานน้ำพรมในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ อำเภอกุฉินารายณ์ และอำเภอบ้านแท่น จำนวนทั้งหมด 21,139 ครัวเรือน และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร เจ้าหน้าที่ปกครอง ที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับการใช้น้ำจากโครงการฯเพื่อการเกษตรจำนวน 63 คน

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

"ปัจจัยที่มีบทบาทต่อขีดความสามารถของโครงการฯ" หมายถึง ปัจจัยที่มีบทบาทต่อขีดความสามารถในการบริหารการพัฒนาการจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตรของโครงการชลประทานน้ำพรม จังหวัดชัยภูมิ อันประกอบด้วย โครงสร้างด้านวิศวกรรม การส่งเสริมการเกษตรและเทคโนโลยี ความร่วมมือจากเกษตรกร ข้าราชการ การเผยแพร่ข้อมูลและประชาสัมพันธ์ และการตัดสินใจ (การริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหา และการจัดสรรน้ำ)

"ขีดความสามารถของโครงการฯ" (Capacity) หมายถึง ความคิดเห็นของเกษตรกรที่มีต่อขีดความสามารถในการบริหารการพัฒนาการจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตรของโครงการชลประทานน้ำพรม จังหวัดชัยภูมิ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการวางแผน การปฏิบัติตามแผน การประเมินผล และประสานงานของโครงการฯ

"ข้อมูลข่าวสาร การเผยแพร่ข้อมูล และประชาสัมพันธ์" หมายถึง ข้อมูลข่าวสารที่โครงการชลประทานน้ำพรมได้รับ และ/หรือนำไปใช้ประโยชน์ ซึ่งอาจจะเป็นคู่มือ เอกสารต่างๆ นโยบายต่างๆ เกี่ยวกับการจัดสรรน้ำของโครงการฯ และเผยแพร่ให้เกษตรกรรับรู้และให้ความร่วมมือ

"การส่งเสริมการเกษตรและเทคโนโลยี" หมายถึง การแนะนำให้เกษตรกรประกอบอาชีพการเกษตรโดยใช้วิธีการและเทคโนโลยีการเกษตรแผนใหม่มาใช้ เพื่อเพิ่มผลผลิตและใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

"การตัดสินใจ" หมายถึง อำนาจในการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่โครงการฯ เพื่อการริเริ่มการแก้ไขปัญหา และจัดสรรน้ำ เพื่อประโยชน์แก่เกษตรกรในการเพาะปลูก

"การวางแผน" หมายถึง ความสามารถของเจ้าหน้าที่ของโครงการชลประทานน้ำพรมในการวางแผนส่งน้ำเพื่อการเกษตรที่จะสนองความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ของโครงการชลประทานน้ำพรม

"การประสานงาน" หมายถึง ความสามารถของเจ้าหน้าที่ของโครงการชลประทานน้ำพรม ในการทำงาน ติดต่อกัน หรือร่วมงาน ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเกษตรกรผู้ใช้น้ำ

"การประเมินผล" หมายถึง ความสามารถของเจ้าหน้าที่โครงการชลประทานน้ำพรม ในการวัดผลการบริหารการพัฒนาการจัดสรรน้ำเพื่อการเกษตร รวมทั้งการนำเอาผลที่ได้ไปใช้ประโยชน์

"โครงการฯ" หมายถึง โครงการชลประทานน้ำพรม จังหวัดชัยภูมิ

"เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร" หมายถึง เกษตรอำเภอ เกษตรตำบล และนักวิชาการ
เกษตร ปศุสัตว์อำเภอ และผู้ช่วยปศุสัตว์อำเภอ สหกรณ์อำเภอ และผู้ช่วยสหกรณ์อำเภอ ประจำ
อำเภอเกษตรสมบูรณ์ ภูเขียว และบ้านแท่น

"เจ้าหน้าที่ปกครอง" หมายถึง นายอำเภอและปลัดปกครองประจำตำบล พัฒนาการ
อำเภอและพัฒนารประจำตำบล ในเขตอำเภอเกษตรสมบูรณ์ ภูเขียว และบ้านแท่น

"การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ" หมายถึง การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย